

ΙΣΤΟΡΙΑ Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Στα Βυζαντινά Χρόνια

20. Η φύλαξη των ανατολικών συνόρων και οι Ακρίτες

*Εγχειρίδιο για μαθητές, γονείς και
δασκάλους...*

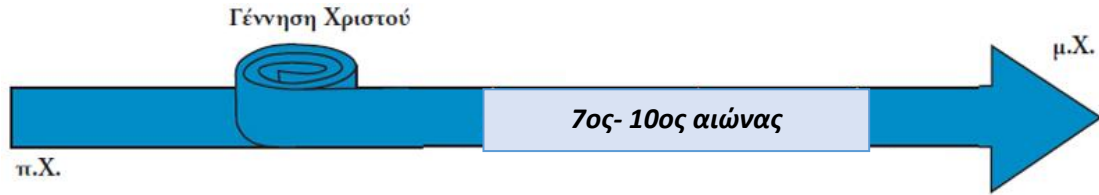

Επιμέλεια: Ζαχαρένια Δρακάτου

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

20. Η φύλαξη των ανατολικών συνόρων

και οι Ακρίτες

Τα σύνορα της αυτοκρατορίας προστατεύονται από μόνιμους φρουρούς, τους Ακρίτες. Με τα κατορθώματά τους γίνονται αγαπητοί στο λαό, που τους κρατάει αθάνατους με τους θρύλους και τα τραγούδια του.

Χρόνος: 7ος- 10ος αι.

Πρωταγωνιστές: Ακρίτες

Λέξεις-κλειδιά: ανατολικά σύνορα, μόνιμοι φρουροί, δωρεάν γη, ακριτικά τραγούδια, Βασίλειος Διγενής

Λεξικό:

βίγλα: Μικρό ασφαλισμένο παρατηρητήριο, σε ψηλό μέρος

έπος: πολύστιχο ποίημα που μιλά για ηρωικά κατορθώματα

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Το μάθημα με πλαγιότιτλους

20. Η φύλαξη των ανατολικών συνόρων και οι Ακρίτες

Τα σύνορα της αυτοκρατορίας προστατεύονται από μόνιμους φρουρούς, τους Ακρίτες. Με τα κατορθώματά τους γίνονται αγαπητοί στο λαό, που τους κρατάει αθάνατους με τους θρύλους και τα τραγούδια του.

Τα ανατολικά σύνορα της αυτοκρατορίας και η δυσκολία φύλαξής τους

Τα σύνορα της αυτοκρατορίας ήταν απέραντα και η φύλαξή τους ήταν διαρκής φροντίδα για το Βυζαντινό κράτος. Ιδιαίτερα δύσκολη ήταν η προστασία των **ανατολικών συνόρων**. Αρχίζαν από τον Καύκασο και τον Εύξεινο Πόντο, κι ακολουθώντας τον Τίγρη και τον Ευφράτη ποταμό έφταναν ως τον Περσικό Κόλπο. Πέρα από τα σύνορα αυτά ζούσαν λαοί που, συχνά, έκαναν επιδρομές και λεηλατούσαν τις ανατολικές βυζαντινές περιοχές.

Για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα αυτό οι Βυζαντινοί, έβαλαν στις **άκρες** αυτές των συνόρων μόνιμους φρουρούς που τους ονόμαζαν **Ακρίτες**. Στους Ακρίτες έδιναν δωρεάν γη για καλλιέργεια¹, άλογα και πανοπλίες για τους πολέμους και τους απάλλασαν από τους φόρους.

Οι Ακρίτες έγιναν ονομαστοί στα χρόνια που απειλούσαν το Βυζάντιο οι Άραβες (7ος – 10ος αι.). Χιλιάδες παλικάρια, οργανωμένα σε μεγάλες ομάδες, φρουρούσαν τα περάσματα των συνόρων κι εμπόδιζαν τους εχθρούς να λεηλατούν τα μέρη εκείνα. Όταν δεν πολεμούσαν, γυμνάζονταν στο τρέξιμο και στο κοντάρι. Βοηθούσαν ακόμη να οχυρωθούν οι ακριπκές πόλεις και να χτιστούν κάστρα και βίγλες² στα μέρη τα οποία φύλαγαν.

Ο λαός τους ένωθε προστάτες του, τους αγαπούσε και τους θαύμαζε για την ανδρεία τους. Κι έτσι ανδρειωμένους τους εξύμνησε στα **ακριπικά τραγούδια**. Τα τραγούδια αυτά, που μιλούν για τη ζωή και τους αγώνες των ακριτών, σώθηκαν από γενιά σε γενιά, αγαπήθηκαν από το λαό μας κι έγιναν η αρχή των δημοτικών μας τραγουδιών.

Ο πιο ξακουστός από τους ακρίτες ήταν ο **Βασίλειος Διγενής**, που στο πρόσωπό του συγκέντρωνε τα χαρίσματα όλων των ακριτών και εξυμνήθηκε ξέχωρα στο έπος³ «Βασίλειος Διγενής Ακρίτας». Στην Κύπρο, στον Πόντο, στην Κρήτη και σ' όλη την Ελλάδα μιλούν και τραγουδούν, ακόμη και σήμερα, για «της γης τον ανδρειωμένο», που είναι απόγονος του Ηρακλή, του Αχιλλέα και του Μεγαλέξανδρου, αλλά και πρόγονος του κλέφτη του 1821.

1. Οι Ακρίτες γυμνάζονταν για να είναι πάντα ετοιμοπόλεμοι.

Οι ακρίτες

Τα ακριπικά τραγούδια

Ο Βασίλειος Διγενής

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!